

Διαδικασία αναγγελίας κακών νέων

1) Καλή προετοιμασία

α)

- Εξοικείωση σε βάθος με τα κλινικά ζητήματα και το φάκελο του ασθενούς

β)

- Ορισμός συγκεκριμένης και κατάλληλης ώρας σε χώρο που να διασφαλίζει την ιδιωτικότητα χωρίς παρεμβάσεις και διακοπές προσωπικού ή επαγγελματικού χαρακτήρα

γ)

- Προετοιμασία νοητική πως θα γίνει η ανακοίνωση, ιδιαίτερα αν υπάρχει μικρή η καθόλου εμπειρία στο αντικείμενο
- Επιλογή είτε αποφυγή λέξεων ή φράσεων κατάλληλων ή ακατάλληλων για την περίπτωση

δ)

Συναισθηματική προετοιμασία

2) Χτίσιμο θεραπευτικού περιβάλλοντος / θεραπευτικής σχέσης με τον πάσχοντα

α)

Αναγνώριση της επιθυμίας του ασθενούς για το τι και πόσο θέλει να ξέρει

β)

Όταν υπάρχουν αλλά μέλη της οικογένειας και του υποστηρικτικού περιβάλλοντος η παρουσία τους εξαρτάται από την διάθεση και σύμφωνη γνώμη του ασθενούς

γ)

Παρουσίαση του θεράποντος και ερώτηση για την σχέση και την συγγένεια των παρόντων με τον άρρωστο

δ)

Ανακοίνωση των κακών νέων με συναισθηματική συμμετοχή, π.χ. “λυπάμαι αλλά έχω δυσάρεστα νέα”, ή “δεν έχω καλά νέα”

2) Χτίσιμο θεραπευτικού περιβάλλοντος / θεραπευτικής σχέσης με τον πάσχοντα

ε)

Σωματική επαφή με τον πάσχοντα
π.χ. άγγιγμα όταν οι συνθήκες και η
κουλτούρα του ασθενούς το επιτρέπει και
κρίνεται ότι είναι υποβοηθητικό

στ)

Διαβεβαίωση του πάσχοντος ότι
είσαστε διαθέσιμος και οργάνωση της
παρακολούθησης (F-U)

ζ)

Επίσης ενημέρωση των συναδέλφων για την
κατάσταση και τις αντιδράσεις του ασθενούς

3) *Επαρκής επικοινωνία*

A)

Ρώτησε για το τι ο άρρωστος και η οικογένεια του γνωρίζει και κατανοεί

Δ)

Δώσε την ευκαιρία στον άρρωστο να σου πει τι ακριβώς έχει κατανοήσει από όσα του έχεις πει και ενθαρρύνεται τις διευκρινιστικές ερωτήσεις

B)

Μίλησε ειλικρινά αλλά με ενσυναίσθηση και συμπόνια. Αποφυγή ευφημισμού και όρων. Χρησιμοποίησε τις λέξεις καρκίνος η θάνατος

E)

Να είσαι ενήμερος ότι ο άρρωστος μετά την πρώτη αναγγελία των κακών νέων δεν θα μπορέσει να κρατήσει πολλά από όσα έχουν λεχθεί

Γ)

Επίτρεψε σιωπές και δάκρυα και ν' αποφεύγεται η βιασύνη προκειμένου να υπερνικηθεί η αμηχανία και δυσφορία του θεράποντος

ΣΤ)

Συμπερασματικά σε κάθε επίσκεψη συνόψισε και οργάνωσε τις επόμενες συναντήσεις

4) Αντιμετωπίζοντας τις αντιδράσεις του αρρώστου και της οικογένειας

A)

Αποδέξου και απάντησε στις συναισθηματικές αντιδράσεις του αρρώστου και της οικογένειας. Να είσαι ενήμερος των στρατηγικών αντιμετώπισης των μηχανισμών άμυνας όπως π.χ. της άρνησης, της μομφής, της διανοητικοποίησης της δυσπιστίας και της αποδοχής. Να είσαι προσεκτικός (εναρμονισμένος) με την γλώσσα του σώματος

B)

Να έχεις ενσυναίσθηση για τον άρρωστο σου αλλά η υπερβολική συμμετοχή και συγκίνηση ίσως έχει να κάνει με προσωπικά προβλήματα και όχι με την κατανόηση του αρρώστου

Γ)

Να μην διαφωνείς και να **μη κριτικάρεις** τους συναδέλφους

5) *Ενθάρρυνε και ισχυροποίησε τα συναισθήματα*

α) **Πρόσφερε** ρεαλιστικές ελπίδες

β) **Διερεύνησε** τι σημαίνουν τα νέα για τον άρρωστο

γ) **Χρησιμοποίησε** υπηρεσίες που βοηθούν την φροντίδα του άρρωστου χωρίς όμως να είναι το άλλοθι για διακοπή της σχέσης

Θέματα **αντιμεταβίβασης** αναδύονται και προκαλούν φτωχή κατανόηση αλλά έντονα συναισθήματα

Διάφορες στρατηγικές αναγγελίας κακών νέων, λήψη αποφάσεων από κοινού και συζητήσεις για την πρόγνωση

S – P – I – K – E – S

- Setting up the Interview
- Perception
- Invitation
- Knowledge
- Emotions
- Strategy and Summary

Baile WF et al. SPIKES – A six step protocol for delivering bad news: Applications to the patient with cancer. The Oncologist 2000

Setting up the Interview

- Επισκόπησε το περιβάλλον και σκέψου καλά την πληροφορία που έχεις να δώσεις. Διάλεξε ένα ήσυχο δωμάτιο που δεν θα σε διακόπτουν και βάλε το τηλέφωνό σου στο αθόρυβο
- Κάλεσε τον ασθενή να συμπεριλάβει ένα μέλος της οικογένειας ή περισσότερα από ένα, εάν θέλει
- Κάθισε κάτω έτσι ώστε τα μάτια σου και τα μάτια του ασθενούς να είναι στο ίδιο επίπεδο

Perception

- Ερεύνησε τα όσα έχει κατανοήσει ο άρρωστος γύρω από την αρρώστιά του και δοκίμασε τα αποτελέσματα. Με τον τρόπο αυτό θα μάθεις, τι ο ασθενής κατανοεί, ή πιστεύει

Invitation

- Αυτό το σκαλί σε εμποδίζει να δίδεις πάρα πολλές πληροφορίες πολύ γρήγορα
- Ρώτησε: Είσαι εντάξει εάν πάω κατευθείαν και συζητήσω ποια ήσαν τα ευρήματα
- Μερικοί ασθενείς, ειδικά όταν η νόσος είναι προχωρημένη, ίσως επιθυμούν λιγότερο λεπτομερειακή πληροφόρηση

Knowledge

- Είναι καλό να προετοιμάσεις τον άρρωστο, κάνοντας ένα emphatic πρόλογο: «Φοβάμαι ότι έχω κακά νέα για σένα». Αυτό εμποδίζει τον άρρωστο να εκπλαγεί. Η πληροφορία μπορεί να δοθεί στη συνέχεια με καθαρή γλώσσα, χωρίς ακαταληψίες
- Θυμήσου ότι ποτέ δεν μπορείς να κάνεις τα κακά νέα καλύτερα απ' ότι είναι (να τα ωραιοποιήσεις)
- Εν τούτοις η πληροφορία πρέπει να δίδεται με έναν ευγενικό, συμπαθητικό και εμπαθητικό τρόπο, όσο το δυνατόν και από καιρού εις καιρόν, πιάνοντας το χέρι του ασθενούς, όταν αισθάνεστε ότι σου επιτρέπεται. Αυτό συχνά βιώνεται ως έκφραση της κατανόησης

Emotions

- Όταν τα νέα είναι πολύ κακά ή μη αναμενόμενα, οι ασθενείς μπορεί να εκφράσουν ένα φάσμα συναισθημάτων από το shock, τα δάκρυα και το θυμό

Strategy and Summary

- Έχοντας ένα στρατηγικό πλάνο, το παρουσιάζουμε στον ασθενή και αυτό βοηθάει να μειωθεί το άγχος που σχετίζεται με το μέλλον της ασθένειας
- Οι ασθενείς πρέπει να ενθαρρύνονται να φέρνουν και τα μέλη της οικογένειας. Είναι σημαντικό να σερβίρομε τα κακά νέα πάντα με το θεραπευτικό μας πλάνο. Είναι χρήσιμο να ρωτάμε τον ασθενή τι έχει καταλάβει
- Ποτέ δεν πρέπει να του πούμε «Δεν έχω τίποτε περισσότερο να κάνω για σένα»

Setting up the Interview

- Επισκόπησε το περιβάλλον και σκέψου καλά την πληροφορία που έχεις να δώσεις. Διάλεξε ένα ήσυχο δωμάτιο που δεν θα σε διακόπτουν και βάλε το τηλέφωνό σου στο αθόρυβο
- Κάλεσε τον ασθενή να συμπεριλάβει ένα μέλος της οικογένειας ή περισσότερα από ένα, εάν θέλει
- Κάθισε κάτω έτσι ώστε τα μάτια σου και τα μάτια του ασθενούς να είναι στο ίδιο επίπεδο

Perception

- Ερεύνησε τα όσα έχει κατανοήσει ο άρρωστος γύρω από την αρρώστιά του και δοκίμασε τα αποτελέσματα. Με τον τρόπο αυτό θα μάθεις, τι ο ασθενής κατανοεί, ή πιστεύει

Invitation

- Αυτό το σκαλί σε εμποδίζει να δίδεις πάρα πολλές πληροφορίες πολύ γρήγορα.
- Ρώτησε: Είσαι ο κ. εάν πάω κατευθείαν και συζητήσω ποια ήσαν τα ευρήματα.
- Μερικοί ασθενείς, ειδικά όταν η νόσος είναι προχωρημένης, ίσως επιθυμούν λιγότερο λεπτομερειακή πληροφόρηση

Knowledge

- Είναι καλό να προετοιμάσεις τον άρρωστο, κάνοντας ένα emphatic πρόλογο: «Φοβάμαι ότι έχω κακά νέα για σένα». Αυτό εμποδίζει τον άρρωστο να εκπλαγεί. Η πληροφορία κατόπιν μπορεί να δοθεί στη συνέχεια με καθαρή γλώσσα, χωρίς ακαταληψίες.
- Θυμήσου ότι ποτέ δεν μπορείς να κάνεις τα κακά νέα καλύτερα απ' ότι είναι (να τα ωραιοποιήσεις).
- Εν τούτοις η πληροφορία πρέπει να δίδεται με έναν ευγενικό, συμπαθητικό και εμπαθητικό τρόπο, όσο το δυνατόν και από καιρού εις καιρόν, πιάνοντας το χέρι του ασθενούς, όταν αισθάνεστε ότι σου επιτρέπεται. Αυτό συχνά βιώνεται ως έκφραση της κατανόησης

Emotions

- Όταν τα νέα είναι πολύ κακά ή μη αναμενόμενα, οι ασθενείς μπορεί να εκφράσουν ένα φάσμα συναισθημάτων από το shock, τα δάκρυα και το θυμό

Strategy and Summary

- Έχοντας ένα στρατηγικό πλάνο, το παρουσιάζουμε στον ασθενή και αυτό βοηθάει να μειωθεί το άγχος που σχετίζεται με ο μέλλος της ασθένειας.
- Οι ασθενείς πρέπει να ενθαρρύνονται να φέρνουν και τα μέλη της οικογένειας. Είναι σημαντικό να σερβίρομε τα κακά νέα πάντα με το θεραπευτικό μας πλάνο. Είναι χρήσιμο να ρωτάμε τον ασθενή τι έχει καταλάβει.
- Ποτέ δεν πρέπει να του πούμε «Δεν έχω τίποτε περισσότερο να κάνω για σένα»

A serene sunset scene over a calm body of water. The sun is a bright orange orb on the horizon, its light reflecting as a vertical streak on the water's surface. The sky is a mix of deep blue and orange, with wispy clouds. In the distance, a range of dark mountains is visible against the horizon.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας